

В Ю Л Е Т И Н

Товариства б.Вояків Армії УНР у Франції та

Секції б.Вояків-Українців з Французького Війська.

BULLETIN DES ANCIENS COMBATTANTS UKRAINIENS EN FRANCE et dela
Section des A.C.Ukrainiens ayant servi dans l'Armée
Française.

Рік II.

Зо-го Вересня 1948 року

ч.II/14.

24, Rue de la Glacière Paris I³°

Париж, Зо-го Вересня 1948 р.

Повстання Української Національної Ради та переформування Уряду УНР, яке сталося після першої сесії Національної Ради в липні місяці с.р. це події надзвичайного значення для дальнього ходу боротьби українського народу за свою Соборність і Самостійність.

Чим ддає ми одходимо від тої історичної дати, тим більше, на тлі нашого буденого життя, виростає ця подія, як вирішальна і багата позитивними наслідками для нашого національного буття.

Українська спільноти, яка в своїх масах прагнула до того, щоб повстало нарешті так бажане об'єднання і оформлення того об'єднання, відгукнулася на ті події з великим ентузіазмом. Українські газети в Америці, Канаді, на терені Великої Британії, в Аргентині, в Бельгії, в окупованих союзниками зонах Німеччини - мігуть повні правдивого зрозуміння відгуки про ці історичні події. Правда, є ще невеликі групи серед українського громадянства, яким не припало до серця це об'єднання, бо ці групи жили, живуть і будуть жити лише при тій умові, коли українці не будуть об'єднані і не будуть підпорядковані одній, однаковій для всіх без винятку, морально-національній дисципліні. Власне повстання Національної Ради підрізalo цим групам можливості і перспективи їхньої безвідповідальної ні перед ким діяльності, і тому, зрозуміло, од них не можна сподіватися належного зрозуміння і погодження. Але на такі явища потрібний час, який покаже цим групам їхні помилки і їхні помилкові міркування й чини. Час покаже, яка є різниця між кропітливою, терпеливою працею і спекуляцією, що межує з отаманією, між глибоко і далекодумче закроеним програмом національної боротьби за визволення і скороминучими, може й близькучитими на хвилину, метеорно-еквілібрістичними чинами, які лишають по собі лише дим, несмак і огірчення.

Як ми вказали, переважна більшість українців зо всіх країн і всіх континентів не тільки привітала повстання Національної Ради, але серед загальної маси вже почулися голоси і про те, що всі українці повинні підтримати Національної Ради і її Виконного Органу. І то підтримати не тільки резолюціями чи постановами, але й реально, себ-то матеріально. Зо всіх боків чуємо голоси про утворення Національного Фонду, який дав би можливість належно розвинути працю Виконного Органу.

Підтримуючи вповні Національну Раду і її Виконний Орган, ми, члени Т-ва б.Вояків Армії УНР у Франції, звикли до дисципліни і координації

чинів. Тому ми чекаємо наказу від Виконного Страну, в який спосіб ми можемо виконати наш національний обов'язок. І коли ми отримаємо ці інструкції, ми тоді звернемося до всіх наших членів, як потрібно виконати це завдання.

Тимчасом в очікуванні панежніх інструкцій, ми бажаємо, як Національній Раді, так і її Викончому Органові, як найбільше енергії та сил у їхній праці на користь нашої Батьківщини.

ДО СУЛАСНОГО СТАНОВИЩА.

Кожному, хто читає газети ясно, що міжнародне становище дійшло вже до того пункту, який звичайно називають вирішальним. Себ-то приходить момент, коли, здається, сперечання й розходження між Заходом і Сходом може бути вирішеним лише збройними чинами.

Стражді бо закінчується формaciя двох блоків: з одного боку демократичні держави, на чолі з Сполученими Штатами Америки, Великою Британією, Францією, а за іншими і цілій цивілізований світ, з другого - ССРС з своїми сателітами. У відповідь на створення постійного координаційного організму складеного з представників Великої Британії, Франції, Бельгії, Голандії й Люксембургу, який вже серйозно поставив на порядок денний своїх нарад, оправу оборони Західної Європи, большевики скликали спочатку конференцію у Варшаві з представників своїх сателітів, а потім таємну нараду у Ялті, де були представники Польщі, Чехії, Болгарії, Румунії й Угорщини. Оскільки про думки і напрям праці західного блоку Европи преса тутешня не скупиться на інформації, остаточки наради східного блоку лишаються в таємниці.

Сучасна загортена ситуація має багато т.зв. "невральгічних пунктів". Це справа Берліну, оточеного і заблокованого союзниками, це справа Греції, де большевицька інтервенція потерпіла виразне фіаско, це справа персидського Азербайджану, де так само союзника політика близнула неуспіхами, це справа Кореї, де большевики орбітували на свій штат північну частину /аля Чехія, чи Угорщина/, це наступ, проти Чан-Кая, членів китайських комуністів, це большевицькі повстання у Бірмі, у Індонезії, - це врешті скріта підривна дільність комуністичних партій у кожній країні, партій, які мають ясні накази витворювати неспомінну атмосферу, уникати заколоти, страйки, неповність, і разом з тим ширити паничні настрої.

Най актуальнішою спільнотою сьогодні є справа Берліну. Західні держави хотіть використати її як ширмі можливості, щоб не дійти до рішень на полі бою. Тому вони із справжнім, по виразу американця Фішера, "ангельським" торпінням вели більше, як місяць, переговори в Москві, хоч і передбачали, що ті переговори не дадуть хадних результатів. Тому вони винесли справу Берліну на сесію Об'єднаних Націй, що зараз одбувається в Парижі. В момент, коли підуть ці рядки, ще не знати рішення Об'єднаних Націй у цій справі. Але все виглядає так, що західні держави ще не вичерпали всіх мирних способів розвіюти спірні питання.

Однака у світлі всіх цих фактів, що дає нам сучасність, стає ясним, що цьому році не буде т.зв. Монхену 1938 р. Стас ясним, що тепер кожна устуна на користь союзників засичала б слабкість Заходу, на що очевидно західні держави не підуть.

Багато людей - видатних політичних діячів, знавців закордонної політики і відомих журналістів - приходять до висновку, що війна не виключена і що до неї треба готуватися. Ідеється лише про строки - коли? Але ніхто не може відповісти на це питання - коли? Однак з певністю можна сказати, що цей рік - 1948-ий - не зазнатиме воєнних дій і то по простій причині, що ні одна, ні друга сторона одповідно до цих подій ще не підготовлені.

Тим часом ми сьогодні вже повинні зазначити наше становище відносно подій, які грядуть. Воно - це становище - дуже просте: будучи по стороні Західних держав, ми перші, що лише перемога Західних держав, що охоплює світову цирлізацію, і яких звикли називати демократичними, принесе і заспічить незалежність і волю українському народові. І тому до цих подій ми мусимо готуватися поспішно і духовно.

І першим етапом нашої підготовки до подій - це наша організованість і спільність, наша внутрішня дисципліна, нала вірність бойовим проповідам української державності, наше глибоке розуміння потреби підпорядковання нашому державному централі - Національній Раді і її Виконному Органові.

Треба, щоб вирішальні події застали всіх українців організованими в єдиний пілотрупний союз. Нема що додавати, що наші вояцькі гасла лікуються незмінними: ми стояммо над партії, підпільни - ми в державі, в повному розумінні цього слова. Не губім часу на безплідні сварки і групіві розходження, які нічого, крім розтратовання, занехочення й розбиту не дадуть.

Будьмо ж організованими і міцними перед обличчям наступних подій. Будьмо певні, що, при умові нашого тісного об'єднання і внутрішньої дисципліни, наша участь у прийдешній боротьбі по боці західних держав буде забезпечена, як участь античного чинника, який знає свою мету і своє місце на землі. Коли ж будемо разом і розбиті /як не дивно висловлювати такі прості істини!/, то, розуміється, з нами *никто* не буде рахуватися і події пропущуть над нашими головами, а фактом нашого розбиття ми приодумжимося лише ворогові.

Висловки ясні. Вони напростотою самі собою. Ми віримо в здоровий індустріальний союз наших членів, але й всіх українців. Віримо в майбутнє, якого треба підходити реально без ілюзій і без жадних передбільшень: простіше - ми будемо горді того, на що можуть спромогтися наші зусилля.

Наше майбутнє в наших руках. Мусимо наступний іспит скласти, як найкраще. Тому будьмо єдині і міцні.

Сотн. В. Безцінний.

ПОВЧАЛЬНІ РЯДКИ.

Не рідко можна спостерегти серед українського громадянства, як такові і на сторінках української преси, різні сперечання про політику Великої Британії, про її методи, про її завдання. Нам відається, що найкраще, а разом з тим і найавторитетнішою відповідю на це питання служитиме уривок із спогадів відомого англійського діяча і політика Уінстона Черчіля, взятий з його книжки виданій в 1948 р. під заголовком "Спогади про другу світову війну" /Розділ XII. "Поміж миром і війною". 1936-1937 р.р./.

З огляду на якість запланованого питання і подекуди і на жаль актуальності авторських спостережень, подаємо ці уривки в перекладі:

" Врешті тут треба викласти головні напрямні європейської політики Англії, якими я керувався протягом довгих років і яким я вірно служив. Гадаю, що я означу їх найкраще в той спосіб, що повторю ті самі слова, якими я їх визначив ще в березні 1936 р., коли члени комісії закордонних справ консервативної партії запросили мене приватно висловити мої думки.

" Протягом чотирьох століть закордонна політика Англії полягала тому, щоб противитися якій-будь державі, що є найсильніша, найагресивніша і найбільш панівна на континенті, і з окрема перешкодити, щоби Голандія та Бельгія не підпали під панування тої держави. Взявши цю лінію через призму історії, ці чотири століття постійного спротиву з тою ж однаковою метою, - про засідання земів на землях, фактів, ситуацій чи обставин. Ці чотири століття укладаються так логічно і так безалтеречно у найвищій ніші здобутки, що їх могли б дати архіви рас, націй, держав чи народів. А що с ще більш видатним, то це те, що при всяких обставинах Англія заждає вибірала найтаєший шлях. Ставлячи чоло проти Піліпа II-го Іспанського чи проти Людовика XIV-го в часи Вільгельма III-го і Мальборо, чи то про Наполеона чи проти Вільгельма II-го, - було б дуже легко - і у всіому разі дуже спокусливо - пристати на бік найсильнішого та розділити з ним здобутки його завойовань. Однаке, навпаки, ми вибирали постійно найтрудніші шляхи, роблячи союзи з менш сильними, формуючи з ними коаліції. З метою здобути перемогу над тираном, що мілітарно заливував на континенті, який би той тиран не був і яким би народом він не керував. Таким чином ми зберегли свободу Європи, ми сприяли зростові народів у всій їхній живучій різноманітності. І переживши чотири величезні змагання, ми війшли в них, збільшивши нашу репутацію, розширивши нашу імперію, а незалежність Голандії та Бельгії кожного разу була забезпеченою. Такою є надзвичайно інстинктивна традиція закордонної британської політики. Всі наші засвідчення сьогодні спираються на цій традиції. Я не бачу нічого такого, що могло б обмежити чи зменшити дух справедливості, мудrosti, хоробрості і вірності, які були властиві нашим предкам. В тому, що спало на долю латинської натури, я не бачу нічого такого, що могло б скомпромітувати хоча б у найменшій мірі вартистю висновків наших предків. Так само, в царині латинської, політичній, економічній чи науковій я не бачу нічого такого, що давало нам право думати, що ми сьогодні менше здатні чи ми не повинні, або не спроможні йти тими ж шляхами. Як що я беру сміливість поставити перед вами цю загальну засаду, то це тому, що мені здається, що, оскільки буде прийнято за базу, то решта видається дуже простою.

Зауважте, що англійська політика не завдає собі труду знати, хто є тим народом, який має охоту панувати над Європою. Не йдеться про те, що буде Іспанія, чи французька монархія, чи французька імперія, чи германська імперія чи гітлеровський режим. Нашій політиці зовсім не є важливо, хто ті народи і хто їхні вожді, єдине, що нас інтересує - це знати хто є найсильнішим, яким би він не був, тираном чи хто готується ним стати. Тому нам нема чого болтати, що нас будуть обвинувачувати в тому, що ми франкофіли чи германофіли? При протилежних обставинах ми будемо в однаковій мірі германофілами чи франкофобами. Це є закон нашої національної політики, згідно з яким ми живемо, а не простий політичний чи диктаторіанський припадковими обставинами, симпатіями чи антипатіями, або як ми будь іншими почуттями.

Тому постає питання означити, яка є сьогодні найсильнішою європейською державою, власне хто намагається наласти своє панування у небезпечній і деспотичній спосіб. Зараз у цьому році, і напевно ще і під час частини 1937 року, французька армія найсильніша в Європі. Але ніхто не боїться Франції. Кожий знає, що Франція бажає, аби її залишили в спокою і що в даному випадку вона посідає звичайні засоби оборони. Цілий світ знає також, що французи є пацифістами і що над ними тяжить почуття небезпеки. Вони одночасно хоробрі, здесидовані, прив'язані до ідеї миру, але їх гризе непевність. Вони являють з себе ліберальну націю, що має вільно обрані парламентарні інституції.

Німеччина ж, зногоу боку, не боїться нікого. Вона озброюється і та таким темпом, що її історія подібного ще не знає. Нех керує жменька тріумфуючих авантюристів. Гріх у них - рідка річ, невдоволення зростає під деспотичним режимом Ухніх керовників. Дуже скоро приде час, коли їм треба буде вибирати поміж економічно-фінансовим крахом, чи наївіть і революцією, і війною, яка не матиме іншої мети, а у випадку перемоги не матиме іншого результату, як тільки тотальна германізація Європи під керівництвом нацистів. Мені видається, що виривають старі обставини і що в наслідок того, наш національний ратунок вимагає ще раз щоб ми об'єднали європейські сили з метою тримати у решпекті, спинити, а коли буде треба, то й знищити німецькі почини до панування. Во-вірьте мені, що коли б якася інша сила, скажімо, Іспанія, Людовик XIV, Наполеон чи кайзер Вільгельм II-ий за нашою допомогою стала б паном Європи, то та сила на другий день своєї перемоги намагалася б нас стиснути, зробити з нас незначну націю і довести нас до загибелі. Залежні від збереження й стійкості британської імперії, як також і велич цього острівну - ось яка мета повинна стати нашим першим завданням і ми не повинні колискати себе якимось ілюзорним видовищем ідеального світу, ілюзією, яка тільки дозволить іншим силам, і то найгіршим, стати наше місце, запевнюючи собі керівництво світом у майбутньому.

Отож у цих обставинах являється капітальним елементом ота широка концепція і така важлива організація, як Ліга Націй. З практичного боку Ліга Націй є концепцією британською, бо вона чудово гармонізується з ідеями і чинами нашої історії. Вона також в повній гармонії з тими концепціями, які нами керували, з принципами справедливості і несправедливості, і з засадами миру основаному на боротьбі проти головного нападника. Ми хочемо, щоб запанувала справедливість і свобода поміж народами і в самих народах, і це власне для того, а не за що інше, трудилися, бились і пемемогли ті, які колись збудували нашу славу, нашу цивілізацію і нашу велич. Англійський народ завжди мріяв про те, щоби постало ера міжнародної законності, в умовах якої всі непогодження могли бути залагодженими шляхом терпеливих дискусій, але завжди в дусі законності і справедливості. Не можна недоцінювати впливу такого ідеалу на модерну англійську демократію. Ніхто не знає, яким чином ці дзерна посінні були вітрами віків у серцях наших працюючих верств. Вони, ці дзерна, зросли, ростуть, і то так міцно, як і любов цих людей до свободи, і ми не можемо знечінювати їх, бо вони є квінтесенцією генія нашого острова. Тому ми вважаємо, що розвиваючи і скріплюючи Лігу Націй, ми однайдемо найпевніший спосіб забезпечити безпеку нашої країни і разом з тим утримати ті великі світові принципи, з якими наші власні інтереси так часто знаходилися у природному пароплані.

Ось мої три головні висновки:

1. ми мусимо протиставитися кожному можливому претендентові на панування чи на напад. 2. Німеччина під сучасним режимом нацистів з її не звичним озброєнням, так швидко розвиненим, втікає в собі саме цього претендента. 3. Ліга Націй об'єднує багато країн і наш народ так само входить в склад таї ж Ліги Націй. Наша ж участь в ній активна й чинна для протистояння згаданому напасникові. Я дозволяю собі представити ці три пропозиції на ваш розгляд. Решта - логично з того випливає.

Завдяки легшим є винайти й проголосити загальні принципи, аніж перевести їх у життя. Зокрема ми мусимо мати на увазі наш справжній союз з Францією. Це зовсім не означає, що ми мусимо плекати почуття ворожості до Німеччини. Нашим обов'язком і в наших інтересах - тримати найнижчу температуру поміж цими двома країнами. В цьому відношенню ми не матимемо жодних труднощів відносно Франції. Так само, як і ми, ця парламентарна демократія має великі упередження проти війни, і так само, як ми, вона значно спізнилася у приготуванні своєї оборони. Тому я стверджую, що ми повинні уважати наш союз із Францією за основний. Всю решту мусимо уважати за другорядне, саме зараз, коли вдарила година рішення і небезпеки. Ті ж, які мають солідні доктрини і міцно вкорінені переконання, що випливають з тих доктрин, будуть у кращому становищі перед поривами бурі і життєвих несподіванок, ніж ті короткозорі люди, які піддаються природнім відрухам і які вступаються перед впливом того, що вони прочитають в щеденній пресі. Перше, що треба зробити, це - усвідомити те, що ми хочемо. Що-до мене особисто, то я є прихильником об'єднання всіх народів, або всіх тих, кого можна було б об'єднати проти можливого напасника під проводом Англії та Франції. Не втратмо нічого з того, що є в наших спроможностях з метою поставити на ноги цей великий міжнародний організм. Як що це завдання виявиться понад наші сили, або слабодухість одних чи зла воля інших спричиниться до фіяско цього завдання, то по крайній мірі постараємося бути певними, що Франція та Англія, ці два величні народи Європи, будуть в стані зустріти чолом будь-яку грозу, із доброю і твердою надією діратися до портового пристанку, і на цей раз, живими і здоровими".

Після цього викладу, який стосується становища у 1936 році, автор його додає від себе наступні слова:

"Як що ми долучимо Сполучені Штати Америки до Великої Британії й Франції, як-що ми змінимо назву можливого напасника, як-що ми замінимо Лігу Націй Організацію Об'єднаних Націй, а замісць Ліманшу підставимо Атлантический океан, а Європу замінимо цілим світом, - то вище наведені міркування можуть знайти, може, практичне прикладення і сьогодня".

Нам нічого не лишається додавати до висновків видатного політика. Вони псу, ли день.

РАДІСНА ПОДІЯ

Як відомо, до Франції вже прибули два митрофорніprotoієреї о.В.Ришиківський та о.О.Новицький. Їх призначено для обслуговування православної української еміграції у Франції.

Від широго серця вітаемо наших дорогих душпастирів. Бажаємо їм повного успіху. Радіємо, що наші люди врешті матимуть повне задоволення своїх духовних потреб.

У справах об'їзду наших філій просимо звертатися до Церковної Ради -

Archiprêtre V.Vichnevsky 5, Rue Gasnier Guy Paris 20°

Сотник Харитон Рослий +

28 Серпня у Діжоні на 58-му році життя помер сотник Української Армії Харитон Рослий. Покійний залишив вдову та 2-х меншого віку дітей, не рапчи трьох дочек, які вже одружени. Поховано його на місцевому кладовищі в Діжоні. За три дні до смерти покійний був нагороджений срібною медаллю на фабриці "Петоля", де без перерви він пропрацював кільки десятків рокі.

Вічна йому пам'ять!

З життя Товариства.

- Прийняття членів: на засіданні Управи 4-го вересня прийнято 12 нових членів, на засіданні 25 вересня - прийнято 4 нові члени.

- 12 вересня с.р. філія Т-ва в Монбельярі-Сомо відбула похід на могилу українських воїнів в с.Дамбелен /деп.Дубс/. Крім членів філії зібралися також і інші люди. Французький священик відправив службу Божу, а потім похід удається на цвинтар, де було покладено два вінки: один на могилу українських воїнів, другий - на могилу французьких воїнів. Виголошено було промови українською і французькою мовами. Треба з подякою одмітити ширу участь паній Копилових Марії і Ольги від філії Об'єднання Укр.Робітників в Сомо, які сплели вінки з живих квітів.

- Зібрано по підписному листу випущеному філією Т-ва в Греноблі на виплатлення місця на цвинтарі на 15 років для покійного пор.Л.Кушніра. Пожертви склали такі особи: Л.Токайло - 150 фр. Дорожинський - 150 фр. Пан X. 150 фр. Дароз - 500 фр. Адамович - 150 фр. Головань - 150 фр. Грушев - 150 фр. Різников - 50 фр. Тиняєвський - 100 фр. Розник - 500 фр. Пукас - 100 фр. Павличак - 50 фр. Андрушенко - 100 фр. Гузар - 100 фр. К.Павліва - 200 фр. Павлюк - 50 фр. Всім жертвовавцям щире козацьке спасибі!

Витрати на купівлю місця пінссять - 1.791 фр. Пофарбовано хрест - 140 фр. Посаджено квіти на 170 фр. Разом витрачено 26071 фр. Решта - 929 фр. залишилося на руках Уповноваженого Т-ва для видатків по дальшому догляду могили.

- Філія в Рубе відбула загальні збори, на яких розпреділено функції членів Управи та намічено програму діяльності. Вирішено місцевими силами поставити кільки українських п'єс. Бажаємо успіху новій філії і її членам.

- Зараз готується до друку перша частина військового підручника "Чите на карті й розпізнання рельєбу". Пізніше буде польовано ціну цієї брошюри.

- В неділю 26 Вересня Паризька філія Т-ва гідбула свої загальні збори. На цих зборах митрофорний протоієрей В.Вишнівський, будучи сам членом Союзу Українських Ветеранів в Німеччині, привітав наше Т-во. Зного боку Генштабу Ген.хор.О.Удовиченко, Голова Т-ва, що був присутнім на зборах, висловив в імені Т-ва велику радість з приводу прибуття наших душпастирів для обслуговання потреб української еміграції у Франції і побажав успіху у їхній праці.

З поміж рішень, прийнятих на зборах філії, одмітимо постанову відзначати з нагоди традиційного військового свята Покрови - 10 жовтня с.р. в Українській Православній Церкві урочистої Служби Божої з молебном, а після неї товариський обід, участь в якому виносятиме Зоо фр. з особи. Записується на участь в обіді належить у п.П.Морозовського, скарбника філії, -

12, Rue Edmond Roger Paris I^{5°}.

У В А Г А !

СЕКЦІЯ Б.ВОЯКІВ-УКРАЇНІВ З ФРАНЦУЗЬКОЇ АРМІЇ ВЛАШТОВУЄ

в суботу 16-го Жовтня 1948 року

в салах 44, Rue de Rennes (métro: St Germain des Près)
Paris 6°

В Е Л И К И Й К О Н Ц Е Р Т - Б А Л Ъ

з. баагтим артистичним програмом. Добірний буфет. Танці до ранку.

Початок о 8 год. 30 хв.

Розшуки:

- Феофана Молявку розшукує Миколенко Дмитро, походженням з села Красносілки на Катеринославщині. Адреса: Dmytro Mykolenko. Göttingen. Whört-Kaserne. Geismarlandstr. 22. Ukrainische DP Lager, zim.37 Allemagne - Britische Zone.

- Мацеєвичів Надію й Миколу й Ольгу, Ялишевих Константина, Наталику, Татьяну, Галину, Вородимира та Таркових Константина й Анну шукає сестра Лариса Назаренко-Кашинська. Адреса: Larissa Nasarenko. Ettlingen Lager II Block 3, zim.195. Allemagne - USAZone.

24, Rue de la Glacière Paris I^{3°}